ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 17.04.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

55.

ZÁKON

ze dne 1. dubna 1947

o pomoci rolníkům při uskutečňování zemědělského výrobního plánu.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.

§ 1.

(1) V zájmu zabezpečení výživy národa musí býti veškerá zemědělská půda obdělána podle zemědělského výrobního plánu. Za tím účelem bude všemi příslušnými úřady a orgány veřejné správy usilováno o opatření dostatečného množství pracovních sil, o opatření dostatečného množství zemědělských strojů a jiných provozních zařízení a o organisování vzájemné spolupráce zemědělců, jakož i pomoci příslušníků jiných povolání.

(2) K trvalé přeměně orné půdy na půdu jinak obhospodařovanou, na př. na louky, pastviny, lesy nebo rybníky, nejedná-li se o přeměnu podle dvouletého hospodářského plánu, je třeba souhlasu okresního národního výboru, který rozhodne na základě doporučení okresního sdružení příslušného Jednotného svazu zemědělců.

§ 2.

Nemůže-li vlastník obdělati zemědělskou půdu pro nedostatek pracovních sil nebo potřebných provozních zařízení (na př. živého nebo mrtvého inventáře), takže musí věděti, že by zůstala zcela nebo zčásti ležeti ladem, jest povinen oznámiti to místnímu národnímu výboru, v jehož obvodu tato půda leží, se žádostí, aby mu byla poskytnuta vhodná pomoc; oznámení jest povinen učiniti včas, aby místní národní výbor mohl zaříditi výpomoc při obdělávání. Místní národní výbor přezkouší oznámení, a shledá-li je odůvodněným, učiní neprodleně potřebná opatření, a to především podle zásad dobrovolné sousedské výpomoci, nebo podle ustanovení části II.

§ 3.

(1) Neobstaral-li vlastník úmyslně nebo z nedbalosti obdělání zemědělské půdy zcela nebo zčásti, ač ji podle svých osobních poměrů obdělati mohl, zjedná místní národní výbor z úřední moci výpomoc podle ustanovení části II, nebo přikáže neobdělanou zemědělskou půdu na dobu 3 hospodářských let jiným zemědělským podnikatelům v obci do povinného pachtu; zemědělský podnikatel jest povinen přijmouti zemědělskou půdu do povinného pachtu v rozsahu, v jakém ji může svými prostředky, zejména svými vlastními pracovními silami, po případě za použití ustanovení uvedených v části II, obdělati a na ní řádně hospodařiti bez újmy pro svůj vlastní podnik. Při přikázání povinného pachtu budiž důsledně dbáno toho, aby jednotlivé zemědělské závody nebyly pracovně přetěžovány. Nebude-li možno přikázati neobdělanou půdu do povinného

pachtu, může místní národní výbor převzíti tuto půdu do vlastního hospodaření za podmínek podle tohoto zákona.

(2) Jinak může býti opatření podle odstavce 1 učiněno, požádá-li o to vlastník, který sám nemůže obdělání zemědělské půdy obstarati.

§ 4.

(1) Na návrh místního národního výboru určí při přikázání zemědělské půdy do povinného pachtu (§ 3) okresní národní výbor v mezích platných předpisů výši ročního pachtovného a dobu jeho splatnosti. Při tom uváží všechny okolnosti, zejména stav půdy dané do povinného pachtu, tak, aby jeho rozhodnutí odpovídalo zásadám slušnosti, jak se zřetelem na povinného pachtýře, tak i se zřetelem na osobu, jejíž majetek se dává do povinného pachtu. Roční pachtovné nelze však v žádném případě stanoviti menší částkou, než kolik činí u půdy, přikázané do povinného pachtu, daň pozemková i s přirážkami a obecní dávky v roce, který předcházel rok, v němž se povinný pacht zřídí.

(2) Povinný pachtýř je povinen pozemek, daný do povinného pachtu, obdělávati a hospodařiti na něm. Jest povinen zejména pozemek hnojiti podle pravidel obvyklého hospodaření a zjednati i ostatní předpoklady k řádnému jeho užívání. Jest povinen dále odváděti ve stanovenou dobu propachtovateli pachtovné, které bylo určeno.

(3) Změny ve vlastnictví k zemědělské půdě, dané do povinného pachtu, se nedotýkají práv povinného pachtýře.

§ 5.

Je-li podle poměrů v obci možné, aby i nezemědělské půdy, které ani zemědělsky ani jiným způsobem není využito (na př. stavební pozemky), bylo využito k pěstování užitečných rostlin, může místní národní výbor po slyšení vlastníka dáti takovouto půdu způsobilým osobám, které to potřebují, na př. též chovatelům drobného hospodářského zvířectva, podle okolností i do bezplatného užívání, při čemž jeho dobu stanoví tak, aby užití pozemku k původnímu účelu (na př. ke stavbě) nebylo ztíženo.

§ 6.

Ustanovení §§ 1 až 4 o vlastníku zemědělské půdy platí přiměřeně i o požívatelích, pachtýřích a jiných uživatelích zemědělské půdy, jakož i o osobách, které jsou za správu zemědělské půdy odpovědny.

Část II.

§ 7.

(1) Nelze-li vystačiti s organisováním dobrovolné sousedské výpomoci (§ 1, odst. 1) a nestačí-li k obdělání zemědělské půdy výpomoc zemědělských strojních stanic a nemohou-li si vlastníci zemědělské půdy opatřiti provozní zařízení včas ani jiným způsobem, jsou držitelé zemědělských provozních zařízení (dále jen „zařízení“), na př. nářadí, strojů a ve výjimečných případech též koňských a volských potahů, povinni, a to i když sami nejsou zemědělci, podle vlastního rozhodnutí buď přenechati tato zařízení k použití jiným osobám k provedení nutných zemědělských prací, nebo sami tyto práce provésti; v každém případě vlastník zařízení určí osobu, která bude zařízení obsluhovati. Tato povinnost se nevztahuje na držitele nových zařízení, která jsou ve skladech výrobců nebo obchodníků (včetně družstev), a na držitele zemědělských strojních stanic. Zemědělskými strojními stanicemi podle tohoto zákona se rozumějí stanice, zřízené

ministerstvem zemědělství, na Slovensku Ústavem pro mechanisaci zemědělské výroby při pověřenectvu zemědělství a pozemkové reformy.

(2) Pokud držitelé sami nutně potřebují svých zařízení pro provoz vlastního podniku, jsou zproštěni povinností stanovených v předcházejícím odstavci; použití vysokobřezích klisen je v každém případě vyloučeno.

§ 8.

Jsou-li zařízení v poškozeném stavu, může místní národní výbor nařídití jejich vlastníku, aby je uvedl do stavu způsobilého k užívání. Této povinnosti se může vlastník zbaviti, nabídne-li poškozená zařízení ke koupi za úřední cenu osobám, které požádaly o jejich použití pro zemědělské práce.

§ 9.

Vydávati rozhodnutí a činiti opatření podle §§ 7 a 8 náleží místnímu národnímu výboru obce, v níž jsou zařízení.

§ 10.

Místní národní výbor stanoví na návrh účastníků za přenechání zařízení a za práce provedené podle ustanovení § 7 náhradu v přiměřené výši podle platných cenových a mzdových předpisů, při čemž na návrh vlastníka budiž náhrada stanovena v práci, může-li býti pracovní výkon splněn. Náklady, které vznikly uvedením zařízení do stavu způsobilého k užívání (§ 8), rozvrhne místní národní výbor na návrh vlastníka přiměřeně na vlastníka a na osoby, které žádaly za použití, přihlížeje k hospodářskému významu opravy pro všechny zúčastněné a k rozsahu, v jakém těchto zařízení bylo nebo bude jimi užíváno. Nebude-li opraveného zařízení z jakéhokoliv důvodu použito, jsou přece osoby, které žádaly za použití, povinny přispěti podle ustanovení předchozí věty; prodá-li vlastník opravené zařízení do 2 let od provedení opravy, je povinen těmto osobám částky, které zaplatily, vrátit.

§ 11.

Ustanovení §§ 7 až 10 lze přiměřeně použíti též na stodoly nebo jiná zařízení určená k úschově sklizené úrody, jestliže se těchto nemovitých zařízení neužívá nebo, užívá-li se jich k jinému než původnímu účelu, jich není účelně využito a jich užití ke sklizni je se zřetelem na splnění výrobního plánu v obci nutné.

Část III.

§ 12.

Právní poměry, které vzniknou prováděním ustanovení §§ 3 až 5 a 7 až 11 jest posuzovati, pokud není jinak stanoveno, přiměřeně podle ustanovení obecného práva občanského. Přikázání zemědělské půdy, která jest již propachtována, do povinného pachtu se však nedotýká smluvního pachtovního poměru a povinnosti pachtýře platiti pachtovné.

§ 13.

(1) Nedotčeny zůstávají předpisy, podle nichž hospodaření na zemědělské půdě nebo nakládání s ní je podrobeno zvláštnímu dozoru nebo schválení úřadů nebo veřejných orgánů; zejména zůstávají nedotčeny:

a) zákon ze dne 30. ledna 1920, č. 81 Sb., kterým se podle § 10 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb., vydávají ustanovení o přídělu zabrané půdy a upravuje právní poměr k přidělené půdě (zákon přídělový),

b) zákon ze dne 27. května 1931, č. 93 Sb., kterým se mění a doplňují předpisy o právním poměru k přidělené půdě (malý zákon přídělový),

c) zákon ze dne 29. března 1940, č. 90 Sl. z., o povinné úpravě společných pastvin a o pastvinových kontech, a vládní nařízení ze dne 4. října 1940, č. 250 Sl. z., o úpravě povrchu a půdy pastvin,

d) dekret presidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, dekret presidenta republiky ze dne 20. července 1945, č. 28 Sb., o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci, a nařízení Slovenské národní rady ze dne 23. srpna 1945, č. 104 Sb. n. SNR, o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel slovenského národa, ve znění nařízení ze dne 14. května 1946, č. 64 Sb. n. SNR,

e) dekret presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

(2) Národní výbory, vykonávajíce svoji pravomoc podle ustanovení části I, rozhodnou po schválení úřadu (orgánu), kterému podle předpisů uvedených v odstavci 1 náleží zvláštní dozor nebo schvalování, pokud by tato pravomoc vydaným rozhodnutím byla dotčena.

§ 14.

Při vydávání rozhodnutí a opatření podle tohoto zákona postupují národní výbory v součinnosti s příslušnými složkami Jednotných svazů zemědělců. Nehodlá-li národní výbor rozhodnouti podle návrhu příslušné složky Jednotného svazu zemědělců, předloží věc bez prodlení k rozhodnutí nadřízenému národnímu výboru. Přitom jinak platí i na Slovensku přiměřeně vládní nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).

§ 15.

Kdo přemění bez souhlasu (§ 1, odst. 2) ornou půdu na půdu jinak obhospodařovanou, nebo nesplní oznamovací povinnost podle § 2, bude potrestán pro správní přestupek okresním národním výborem pokutou do 2500 Kčs a v případě, že pachatel byl již pro takový čin potrestán, nebo že vzešla z jeho jednání značná škoda, pokutou do 10.000 Kčs. Pro případ nedobytnosti pokuty budiž vyměřen náhradní trest vězení podle míry zavinění do jednoho měsíce.

§ 16.

(1) Používatelnost vládního nařízení ze dne 22. února 1940, č. 140 Sb., o využití pozemků k pěstování užitečných rostlin, a vládního nařízení ze dne 29. dubna 1940, č. 159 Sb., o zajištění řádného provozu zemědělských podniků, ve znění vládního nařízení ze dne 25. ledna 1943, č. 41 Sb., se zrušuje.

(2) Nařízení s mocí zákona ze dne 13. října 1942, č. 203 Sl. z., o povinnosti řádně obdělávati zemědělskou půdu, a opatření předsedy nejvyššího úřadu pro zásobování ze dne 26. listopadu 1942, č. 526 Úr. n., kterým se provádí nařízení č. 203/1942 Sl. z., se zrušují.

(3) Pravoplatná rozhodnutí, učiněná podle předpisů uvedených v odstavci 1 nebo 2 před účinností tohoto zákona, zůstávají nedotčena.

§ 17.

Tento zákon nabývá účinnosti 7. dnem po vyhlášení a platí do 31. prosince 1948; provede jej ministr zemědělství v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Ďuriš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.